

Pallisses de Cabanes

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al lloc de Gavarrós
Emplaçament	A ponent i tramuntana de l'era de Cal Cabanes dins el nucli de Gavarrós. Pista de Riutort 5 km
Alçada:	1339,5
Coordenades:	
Latitud:	42.28055
Longitud:	1.91493
UTM Est (X):	410532
UTM Nord (Y):	4681496

Classificació

Número de fitxa	08099-192
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVI-XVIII
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	La coberta ha estat refeta recentment, fet que en garanteix la seva conservació. Encara s'utilitzen com a explotació ramadera.
Protecció	Inexistent
Número inventari	Si. Núm.3398 IPAC (Inventari Patrimoni Arquitectònic de Catalunya)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	08098A00200017

Fitxes associades:

[Conjunt de Cabanes](#)

[Elements arquitectònics de la casa de Cabanes](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Pere Cascante i Torrella
dc., 08/03/2017 - 01:00

Descripció

Conjunt de pallisses situades a l'est de la casa de Cabanes i tancant el conjunt pel nord i l'est. Es tracta de dues singulars construccions de planta baixa amb aparell de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats i disposats en filades irregulars amb fragments de maó i teula a trenca junt. La construcció de tramuntana està coberta amb teulada a un sol vessant orientada a nord. Presenta una distribució de les obertures amb un predomini del buit respecte el massís. La façana està formada per grans eixides de fusta sostingudes per pilars de maçoneria que ocupen tot a l'amplada de la façana. Al seu interior encara hi ha a la planta baixa les quadres amb el "pessebre" o menjadores del bestiar i les cobertes compostes per forjats de fusta. El cos que tanca l'era per la part de ponent, aprofita el desnivell del terreny i està format per una planta soterrani i un primer pis amb fàbrica de maçoneria i coberta amb teulada a dues vessants de teula damunt de cavalls i llates de fusta. Presenta dos cossos; un primer que mira al pati amb coberta a un sol vessant orientada a sud i un segon de rectangular i cobert a dues vessants amb el carener paral·lel a la façana principal orientada a sud. Com el cas anterior conserva encara les menjadores i els pessebres per alimentar el bestiar. A la part sud hi té obertes també unes grans eixides de fusta sostingudes per pilars de maçoneria. La paret oest està acabada amb una característica forma arrodonida. Es tracta d'un notable conjunt arquitectònic que es complementa amb la casa de Cabanes.

Observacions:

Notable conjunt arquitectònic d'obra popular amb les característiques eixides de fusta típiques de les cases de muntanya

Història

L'origen de la casa de Cabanes ens és molt incert ja que no hem pogut accedir a la seva documentació. Pensem que per la seva proximitat amb l'església de Sant Genís de Gavarrós el seu origen seria amb les donacions fetes al monestir de Sant Llorenç entre el 983 i 1031 com una casa situada dins la sagrera i dins el terme de Sant Genís. Fins a la descoberta del castell de la roca gavarret hom havia suposat que aquesta casa hauria estat el castell esmentat, però la descoberta de les ruïnes d'aquesta fortalesa va fer descartar aquesta hipòtesi. Amb tot és possible que després de l'abandó del castell de la roca, els senyors es traslladessin en aquesta finca situada a pocs metres de l'església i això podria explicar la presència d'una sala fortificada. Tot i així no deixa de ser una hipòtesi. La família Cabanas al llarg de l'època moderna es convertí en una de les famílies més riques de la vall, raó de la qual convertí l'antiga casa en una casa "senyorial". Segons el cadastre de Gavarrós de 1729 la casa de Francesc Cabanas era de les més importants i ben dotades amb una sala i dues habitacions mentre que la propera de Pardinella i propietat de Margarida Pujol només en tenia una. Segons les escriptures de la veïna casa de Pardinella en el mateix 1759 hi ha el repartiment de les terres entre les famílies de Cabanas, Pujol de Pardinella i Francesc de Còdol senyor de Bagà que havia heretat les terres de l'antiga baronia de Pinós. La família Cabanas posseïa la major part del terme de Gavarrós i encara avui dia correspon amb les cases més riques de la vall. Els cadstres de Brocà i Gavarrós datats del 1856, 1878 i 1880 n'hi fan contínu esment. De la casa en procediria el bisbe Solsoní Ramon Riu i Cabanes (1856-1901) autor de grans obres al palau episcopal de Solsona com ara la galeria que mirava al Vall Calent.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS, M.(1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p- 81 i 18.CASAS SOLER, QUIM (2004). "La vall de Brocà en els segles XVIII i XIX. a Erol, Suplement 3 p-8 i 9 . CLARET, J i ROCA , A (1982). "conjunt de Gavarrós".Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de cultura. AMGB. Cadastre de Brocà 1729. AMGB. Full solt. Escritures de transacció del Exco. Duque de Alba y Marqués de Aytona, señores de las Baronias de Pinós y Mataplana y don Josep Pujol y Pardinella. (inèdit)

